

Symposium

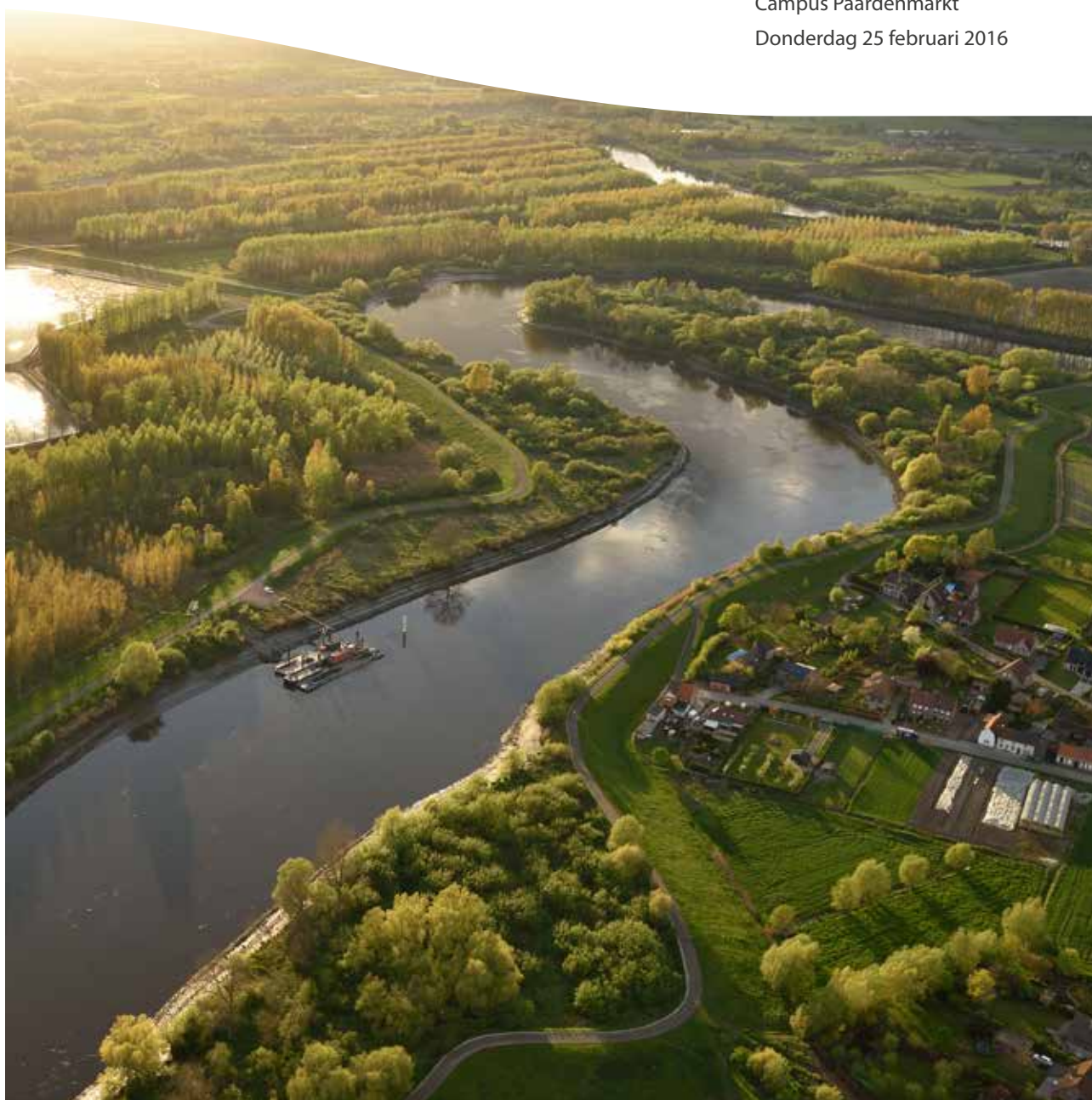
De Schelde door de getijden heen

PROGRAMMABOEKJE

Universiteit Antwerpen

Campus Paardenmarkt

Donderdag 25 februari 2016

Dagindeling

09.15 uur – 09.45 uur

Ontvangst

Moderator

- **Patrick Van Bockstal** (Waterwegen en Zeekanaal NV)

09.45 uur – 10.25 uur

Inleiding | Het plan van bron tot monding

Sprekers

- **Wim Dauwe** (Waterwegen en Zeekanaal NV)
'Een dijk van een plan' – Duiding bij het Sigmaplan, sinds 1977 in actie
- **Patrick Meire** (Universiteit Antwerpen)
'Meten is weten' – Hoe verloopt de wetenschappelijke monitoring van de Schelde?

10.25 uur – 11.15 uur

Het water neemt een vaart

Sprekers

- **Patrik Peeters** (Waterbouwkundig Laboratorium)
'Het Sigmaplan – Een plan van iedereen' – Wat is de impact van de getijden?
- **Hans De Preter** (Waterwegen en Zeekanaal NV)
'Bouwen aan de toekomst' – Een stand van zaken van het Sigmaplan anno 2016

11.15 uur – 11.40 uur

Pauze

11.40 uur – 12.30 uur

Zorgt de Schelde voor zichzelf? En wij voor de Schelde?

Sprekers

- **Stefan Van Damme** (Universiteit Antwerpen)
'Waterkwaliteit: de eigenzinnige kronkels van de Zeeschelde' – Een balans van de waterkwaliteit van de Zeeschelde
- **Ward De Cooman** (Vlaamse Milieumaatschappij)
'Waterbodem: van ecotox naar paradox' – Over de link tussen water en waterbodem

12.30 uur – 13.30 uur | Lunch

13.30 uur – 14.20 uur

Wat bloeit, doet leven

Sprekers

- **Tom Cox** (Universiteit Antwerpen)
'Hoe de biologie de waterbeweging stuurt (of was het omgekeerd?)' – En hoe computermodellen daarbij van nut zijn
- **Micky Tacx** (Universiteit van Toulouse)
'Deeltjes in het bewegende water' – Een minutieuze focus op plankton

14.20 uur – 15.10 uur

Wat leeft, doet beleven

Sprekers

- **Erika Van den Bergh** (Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek)
'Voedselweb en meetnet in beweging' – Over de monitoring van dierlijk leven
- **Dominiek Decleyre** (Agentschap voor Natuur en Bos)
'Cluster Kalkense Meersen komt tot leven – Synergieën bij de aanleg van gecombineerde natuur- en veiligheidsgebieden in het Sigmaplan' – Hoe het Sigmaplan innovatie in de hand werkt

15.10 uur – 15.35 uur

Pauze

15.35 uur – 16.00 uur

Van experiment tot groot event – Wat kunnen we leren uit Lippenbroek, een pioniersgebied voor gereduceerde getijdennatuur in Vlaanderen?

Sprekers

- **Wim Dauwe** (Waterwegen en Zeekanaal NV)
- **Patrick Meire** (Universiteit Antwerpen)

16.00 uur – 16.20 uur

Afsluitende vragenronde voor alle sprekers

Aansluitend receptie met mogelijkheid tot netwerken

Lezingen

Inleiding

Het plan van bron tot monding

'Een dijk van een plan'

(Wim Dauwe – Waterwegen en Zeekanaal NV)

De rampzalige overstromingen van 1953 en 1976 maakten duidelijk dat Vlaanderen zich beter moest beschermen tegen stormvloed uit de Noordzee. Om de veiligheid in het Zeescheldebekken te verzekeren, werd het Sigmaphan opgesteld. De stijgende zeespiegel en een betere kijk op duurzaam waterbeheer gaven in 2005 aanleiding tot een actualisering van het oorspronkelijke Sigmaphan. Waterwegen en Zeekanaal NV (W&Z) startte met de aanleg en inrichting van bijkomende overstromingsgebieden en dijken aan de Schelde en haar zijrivieren. Bij een stormvloed bergen die tijdelijk massa's water.

Waterwegen en Zeekanaal NV
weg van water

Expertise

Wim Dauwe is sinds 2008 afdelingshoofd van de afdeling Zeeschelde van Waterwegen en Zeekanaal NV (W&Z). Van opleiding is hij burgerlijk ingenieur bouwkunde. Hij ging in 1997 aan de slag op het Directoraat-Generaal van de toenmalige Administratie Waterwegen en Zeewezen, waar hij werkzaam was als projectingenieur rond scheepvaartbegeleiding en in het bijzonder River Information Services (RIS). In 1999 startte zijn loopbaan bij W&Z: eerst als projectingenieur, daarna als celhoofd investeringen en uiteindelijk als afdelingshoofd.

Organisatie

In het westen en het centrum van Vlaanderen beheert W&Z de waterwegen en een groot deel van de gronden langs deze waterwegen. De afdeling Zeeschelde staat in voor het beheer en het onderhoud van de Schelde van Gentbrugge tot de Nederlandse grens, de Durme tot de afdamming in Lokeren, de Rupel, de Dijle, de Beneden-Zenne, de Grote en Kleine Nete en de Demer tot in Diest. De afdeling heeft in het kader van het Sigmaphan ook een belangrijke opdracht op het vlak van waterbeheersing en veiligheid.

'Meten is weten'

(Patrick Meire – Universiteit Antwerpen)

Sinds het einde van de 19e eeuw wordt de Schelde wetenschappelijk opgevolgd. Aanvankelijk was er enkel aandacht voor de waterstanden, nadien richtte de monitoring zich ook op toegankelijkheid en veiligheid. Pas veel later startte de natuurwetenschap met het tellen van vogels of het determineren van riviernatuur. Dankzij de groeiende kennis eist de ecologie vandaag de dag steeds sterker haar plaats in de waterbouwkunde op.

Expertise

Patrick Meire is gewoon hoogleraar aan de Universiteit Antwerpen. Hij bestudeert al meer dan 30 jaar estuaria, watersystemen én de Schelde. Hij leidt sinds 2001 de onderzoeksgroep Eco-systeembeheer (Ecobe), en zetelt in tal van (inter)nationale adviesorganen en commissies in verband met de Schelde en integraal water- en kustbeheer.

Organisatie

De universitaire onderzoeksgroep Ecobe bestudeert de ecologie van watersystemen, en heeft een grote expertise uitgebouwd inzake stofstromen, nutriëntencycli, waterkwaliteit, grondwater, sedimentprocessen, oever- en waterplanten, GIS-applicaties, modellering en de uitwerking van methoden. De onderzoeksgroep vertaalt deze kennis zowel naar toonaangevende vakliteratuur als naar beheers- en beleidsgerichte adviezen.

Het water neemt een vaart

'Het Sigmaphan – Een plan van iedereen'

(Patrik Peeters – Waterbouwkundig Laboratorium)

De Schelde en haar zijrivieren staan tot ver landinwaarts onder invloed van de getijden van de Noordzee. Bij extreme weersomstandigheden kan dat leiden tot gevaarlijk hoge waterstanden en zelfs overstromingen. Daar speelt het Sigmaphan op in, door de Vlaamse getijrivieren ruimte te geven om te overstromen. De spreker belicht de getijdenwerking en de stormtijden in het Scheldebekken, evenals de (reken)instrumenten die de laatste decennia deze fenomenen monitoren.

Expertise

Patrik Peeters is bio-ingenieur en gespecialiseerd in waterbeheer. In het verleden was hij actief voor Belgroma (het huidige Grontmij) en AMINAL (de afdeling Water werd geïntegreerd in de huidige Vlaamse Milieumaatschappij), en sinds 2005 voor het Waterbouwkundig Laboratorium. Hij werkte mee aan de realisatie van het geactualiseerde Sigmaphan. Sinds 2012 coördineert hij de onderzoeksgroep WatInfra, die het scheepsgedrag en de bewegingen van water rond waterbouwkundige constructies op de voet volgt.

Organisatie

Het Waterbouwkundig Laboratorium, een afdeling van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken, onderzoekt de invloed van menselijke activiteit en natuur op watersystemen, en de gevolgen daarvan voor de scheepvaart en de watergebonden infrastructuur.

'Bouwen aan de toekomst'

(Hans De Preter – Waterwegen en Zeekanaal NV)

Het geactualiseerde Sigmaphan telt meer dan 50 projecten, verspreid over 18 gemeenten. Tot en met 2030 realiseren uitvoerders Waterwegen en Zeekanaal NV en het Agentschap voor Natuur en Bos nog verschillende ontpolderingen, gecontroleerde overstromingsgebieden, wetlands en gereduceerde getijdengebieden, en brengen ze alle dijken in het Zeescheldebekkengebied op een veilige Sigmahoogte. Dit alles met het oog op waterveiligheid en de ontwikkeling van zeldzame riviernatuur. De presentatie geeft een stand van zaken van het geactualiseerde Sigmaphan anno 2016 en een zicht op de verdere planning.

Expertise

Hans De Preter is sinds 2009 directeur-ingenieur en celhoofd Investerings bij de afdeling Zeeschelde van W&Z. Deze burgerlijk ingenieur bouwkunde deed sinds 1996 als projectingenieur voor de Vlaamse overheid ervaring op bij onder meer NV Zeekanaal, Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen, de afdelingen Maritieme Toegang en Wegen en Verkeer van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken.

Organisatie

In het westen en het centrum van Vlaanderen beheert W&Z de bevaarbare waterwegen en een groot deel van de gronden langs deze waterwegen. W&Z doet dat op een duurzame en dynamische manier. Vlaanderen beschikt over één van de meest uitgebreide en dichte waterwegennetten van de wereld. W&Z stimuleert het multifunctioneel gebruik ervan, met bijzondere aandacht voor veiligheid en integraal waterbeheer.

Zorgt de Schelde voor zichzelf? En wij voor de Schelde?

'Waterkwaliteit: de eigenzinnige kronkels van de Schelde'

(Stefan Van Damme – Universiteit Antwerpen)

Ooit had de Zeeschelde de reputatie een open riool te zijn, maar de jongste jaren heeft ze zich herpakt tot een zuurstofrijk ecosysteem. Het monitoringnetwerk voor de Zeeschelde toont deze evolutie van de waterkwaliteit in detail. Toch blijft het estuarium voor verrassingen zorgen. Sommige trends konden niet worden voorspeld, en spreken elkaar soms tegen. Er is blijkbaar meer nodig dan louter 'meten om te weten'...

Expertise

Prof. Dr. ir. Stefan Van Damme werkt als deeltijds docent voor de onderzoeksgroep Ecosysteembeheer (Ecobe), en voor het Instituut voor Milieu en Duurzame Ontwikkeling van de Universiteit Antwerpen (UA). Hij legt zich toe op de estuariene interdisciplinaire ecologie, met een onderzoeksfocus op alle natuurlijke en gewijzigde of kunstmatige watersystemen. Integraal waterbeheer loopt als een rode draad door zijn academische carrière, net als het omzetten van de kennis van ecosystemen in beleidsaanbevelingen.

Organisatie

De universitaire onderzoeksgroep Ecobe richt zich op de ecologie van watersystemen, en heeft een grote expertise uitgebouwd inzake stofstromen, nutriëntencycli, waterkwaliteit, grondwater, sedimentprocessen, oever- en waterplanten, GIS-applicaties, modellering en de uitwerking van methoden. De onderzoeksgroep vertaalt deze expertise zowel naar toonaangevende vakliteratuur als naar beheers- en beleidsgerichte adviezen.

'Waterbodem: van ecotox naar paradox'

(Ward De Cooman – Vlaamse Milieumaatschappij)

De aandacht voor de kwaliteit van waterbodems zit in de lift. Zeker nu sinds 2010 aan waterbodems decretale milieukwaliteitsnormen gekoppeld zijn. Hoe wordt in Vlaanderen de ecologische waterbodemkwaliteit bepaald en wat is de relatie tussen de kwaliteit van de waterbodem en die van het water?

VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ

Expertise

Ward De Cooman is landbouwingenieur, met hydrobiologie als specialisatie. Hij deed vijf jaar lang onderzoek naar waterbodemkwaliteit en werkt sinds 2000 voor afdeling Rapportering Water van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM). Hij is verantwoordelijk voor het Waterbodemmeetnet Vlaanderen én voor de opvolging van milieu-incidenten op Vlaamse oppervlaktewateren.

Organisatie

Als agentschap van de Vlaamse overheid helpt de VMM om de doelen van het Vlaamse milieubeleid te realiseren. Haar kernactiviteiten richten zich op proper water, zuivere lucht en objectieve én diepgaande milieurapportering. Op basis van wetenschappelijke metingen en analyses rapporteert de VMM over milieukwaliteit en evoluties.

Wat bloeit, doet leven

'Hoe de biologie de waterbeweging stuurt (of was het omgekeerd?)'

(Tom Cox – Universiteit Antwerpen)

Het ritme van de getijden zorgt voor dynamiek en ruimtelijke variatie in de Schelde. Het getij is een sterke sturende factor van het natuurlijke leven, maar de natuur is geen passieve deelnemer. Integendeel, planten en dieren oefenen een invloed uit op de sedimentdynamiek, op de zuurstofconcentraties in het water en zelfs op de waterbeweging. Ook het intensieve gebruik van het estuarium heeft een weerslag op de Schelde. In zijn reactie op natuurlijke veranderingen en menselijke ingrepen heeft het estuarium wetenschappers al meermaals verrast. De interpretatie en verklaring van veranderingen vergen een doorgedreven data-analyse, waarbij steeds vaker computermodellen worden ingezet.

Expertise

Tom Cox is natuurkundig ingenieur, met een specialisatie in systeemwetenschap en theoretische fysica, en is gediplomeerd in de milieuwetenschappen. Hij behaalde zijn doctoraat met een studie naar primaire productie in zuurstofdynamiek in estuaria, met focus op de Zeeschelde. Hij is expert in de analyse van tijdreeksen en in de integratie van model- en datagebaseerde kennis. Zijn bijdragen werden gebruikt bij het opstellen van instandhoudingsdoelstellingen voor het Schelde-estuarium, bij het opstellen van het MONEOS-programma, en bij het uitwerken van de T2009 evaluatie van het estuarium.

Organisatie

De universitaire onderzoeksgroep Ecobe (Ecosysteembeheer) richt zich op de ecologie van watersystemen, en heeft een grote expertise uitgebouwd inzake stofstromen, nutriëntencycli, waterkwaliteit, grondwater, sedimentprocessen, oever- en waterplanten, GIS-applicaties, modellering en de uitwerking van methoden. De onderzoeksgroep vertaalt deze kennis zowel naar toonaangevende vakliteratuur als naar beheers- en beleidsgerichte adviezen.

'Deeltjes in het bewegende water'

(Micky Tackx – Universiteit van Toulouse)

Plankton is een belangrijke basis voor de voedselketen in het water. Plantaardig plankton verzorgt de fotosynthese; dierlijk plankton voedt zich met dit plantaardig plankton en dient op zijn beurt als voedsel voor aasgarnalen, vislarven en volwassen vissoorten. De monitoringsresultaten voor beide soorten plankton in de Schelde – zowel in het zoete als in het brakke en zoutwatergedeelte van de rivier – worden uitvoerig behandeld.

Expertise

Micky Tackx is sinds 2000 gewoon hoogleraar aan de Universiteit Paul Sabatier in Toulouse. In haar doctoraatsthesis onderzocht ze de rol van zoöplanktonbegrazing in de Oosterschelde, in het kader van de Deltawerken. Nadien bestudeerde ze via verschillende Europese onderzoeksprojecten het zoöplankton in de Westerschelde. Sinds 1996 is ze verantwoordelijk voor het zoöplankton-onderzoek binnen OMES.

Organisatie

EcoLab is een Frans onderzoekslaboratorium, verbonden aan de Universiteit Paul Sabatier van Toulouse, de CNRS (Centre National de Recherche Scientifique) en de INPT (Institut National Polytechnique de Toulouse). Het zoöplankton-onderzoek gebeurt binnen de onderzoeksgroep BIOREF (Biodiversité, Réseaux trophiques et Fonctionnement des Ecosystèmes aquatiques), die specifiek de rol van levende organismen in aquatische ecosystemen bestudeert.

Wat leeft, doet beleven

'Voedselweb en meetnet in beweging'

(Erika Van den Bergh – Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek)

Wormen, garnalen, krabben, vissen, vogels en zeezoogdieren: ze kwamen en gingen ook weer in de voorbije 20 jaar. Het meetnet evolueert met het voedselweb mee, maar wat zijn de achterliggende drijfveren en hoe puzzelen we die bij elkaar?

INSTITUUT Natuur- en Bosonderzoek

Expertise

Erika Van den Bergh is bioloog en begon haar loopbaan als lerares wetenschappen in Ghana en in Zimbabwe. Van 1991 tot 1995 verrichtte ze onderzoek naar de visbestanden in grote rivieren in Kameroen, in het kader van een project van de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) en als wetenschappelijk attaché verbonden aan de KU Leuven. Sinds 1997 werkt ze mee aan het Scheldeonderzoek van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO). Daar is ze sinds 2009 ook coördinator van de onderzoeksgroep ecosysteemdiversiteit.

Organisatie

INBO staat in voor de MONEOS-monitoring van habitats, vegetatie, ongewervelde bodemdieren, vogels en vissen en werkt(e) mee aan het natuurherstelplan, de instandhoudingsdoelstellingen, de actualisatie van het Sigmoplan, de inrichtingsplannen van de Sigmagebieden, het duurzaam beheerplan Boven-Zeeschelde en de KRW-beoordelingskaders (Kaderrichtlijn Water) voor de Zeeschelde.

'Cluster Kalkense Meersen komt tot leven – Synergieën bij de aanleg van gecombineerde natuur- en veiligheidsgebieden in het Sigmoplan'

(Dominiek Decleyre – Agentschap voor Natuur en Bos)

Het geactualiseerde Sigmoplan combineert veiligheids- en natuurdoelstellingen en houdt rekening met de input van diverse belangengroepen. De Cluster Kalkense Meersen illustreert de intense samenwerking tussen de uitvoerders, Waterwegen en Zeekanaal NV en het Agentschap voor Natuur en Bos. De innovatieve technieken die uit die samenwerking voortvloeien, zijn ook van nut in andere projectgebieden van het Sigmoplan.

Expertise

Dominiek Decleyre is bioloog. Hij werkte als onderzoeker aan de Universiteit Gent (Functionele Morfologie bij Vissen) en later als *digital systems librarian* aan de Gentse Universiteitsbibliotheek. Sinds 2007 werkt hij bij het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) als projectleider voor de Cluster Kalkense Meersen van het Sigmoplan en is hij actief bij de uitwerking van het 'flankerend landbouwbeleid' voor het Sigmoplan.

Organisatie

Het ANB, een agentschap van de Vlaamse overheid, werkt elke dag aan het behoud, de bescherming en de ontwikkeling van natuur. Het ondersteunt het beleid en staat in voor het duurzaam beheer en het versterken van natuur, samen met alle partners. Het Sigmoplan is hier een van de belangrijkste voorbeelden van. In totaal beheert het agentschap zo'n 80.000 hectare bos en natuurgebied.

Van experiment tot groot event

(Wim Dauwe – Waterwegen en Zeekanaal NV
Patrick Meire – Universiteit Antwerpen)

Lippenbroek, het eerste aangelegd gereduceerd getijdengebied, viert zijn tiende verjaardag: tijd voor een evaluatie. Hoe komt dit gereduceerd gecontroleerd getijdengebied (GGG) in Hamme tegemoet aan de noden van het estuarium? En wat zijn de resultaten van tien jaar monitoring in Lippenbroek? Wim Dauwe en Patrick Meire schetsen de geschiedenis van het project, getuigen hoe beleid en monitoring er hand in hand gaan, wat het belang is van dit soort pilootprojecten en blikken vooruit naar de toekomst.

De info over de expertise van en de organisatie waartoe Wim Dauwe en Patrick Meire behoren, vindt u terug op pagina 4 en 5 van dit programmaboekje.

Lijst van de inschrijvers

Dinska Amery, *Universiteit Antwerpen*

Koen Anciaux, *Stad Mechelen*

Roger Andries, *Barbiërgidsen /Gidsen Temse*

Axel Annaert, *Hogere Zeevaartschool Antwerpen*

Daniël Audenaert, *Havencentrum Lillo*

Kristof Baert, *Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek*

Dolores Baita, *Grenzeloze Schelde*

Marijke Balder, *Bureau Waardenburg*

Walter Beckers, *Havencentrum Lillo – Havengids*

Ludo Beckers, *WAA*

Kirsten Beirinckx, *Departement MOW, Afdeling Maritieme Toegang*

Paul Bekaert, *Heemkundige Kring Borgerhout-Antwerpen*

Sander Belmans, *Waterwegen en Zeekanaal NV*

Jean Berlamont, *KU Leuven*

Raymond Bogaert, *Koninklijke Gidsenvereniging van Antwerpen*

Mia Bonneux, *vzw De Notelaer*

Stijn Bosmans, *Waterwegen en Zeekanaal NV*

Zohra Bouchti, *Vlaams Instituut voor de Zee*

Theo Boudewijn, *Bureau Waardenburg*

Sofie Bracke, *Leefmilieu Brussel*

Jan Breine, *Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek*

Natacha Brion, *Vrije Universiteit Brussel*

Dirk Bulckaen, *IMDC*

Gerrit Burgers, *Rijkswaterstaat WVL*

Axel Buyse, *Algemene Afvaardiging van de Vlaamse Regering in Nederland*

Pepijn Calle, *Stichting Het Zeeuwse Landschap*

Veerle Campens, *Agentschap voor Natuur en Bos*

Koen Cassiers, *APEC – Flanders Port Training Center*

Jan Claus, *IMDC*

Leo Clinckers, *Waterwegen en Zeekanaal NV*

Leen Coen, *Waterbouwkundig Laboratorium*

Marleen Coenen, *Departement MOW, Afdeling Maritieme Toegang*

Jon Coosen, *Vlaams-Nederlandse Scheldecommissie*

Tom Cox, *Universiteit Antwerpen*

Katrien Criel, *Departement MOW*

Remco Daalder, *Gemeente Amsterdam*

Renaat Dasseville, *Universiteit Gent*

Wim Dauwe, *Waterwegen en Zeekanaal NV*

Ilse Daveloose, *Universiteit Gent – Onderzoeksgroep Protistologie en aquatische ecologie*

Peter David, *Ruimte Vlaanderen*

Geert David, *TI Carolus*

Luc De Belie, *Ruimte Vlaanderen – Afdeling Gebieden en Projecten*

Heidi De Block, *Agentschap voor Natuur en Bos*

Hans De Bock, *Gemeente Beveren*

Rini de Bruijne, *Rijkswaterstaat Zee en Delta*

Adinda De Bruyn, *Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek*

Ward de Cooman, *Vlaamse Milieumaatschappij*

Eric de Deckere, *Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen*

Pieter De Frenne, *Universiteit Gent*

Nathalie De Hauwere, *Vlaams Instituut voor de Zee*

Ron de Kort, <i>Zeeland</i>	André D'Hoine, <i>Natuurpunt Antwerpen Noord</i>	Mieke Hoogewijs, <i>Provincie Antwerpen</i>	André Massa, <i>Barbiërgidsen</i>
Chantal De Laet, <i>Gemeente Herenthout</i>	Jannie Dhondt, <i>Waterwegen en Zeekanaal NV</i>	Andrea Houben, <i>Rijkswaterstaat WWL</i>	Marcel Matthijsse, <i>Veiligheidsregio Zeeland/Landelijke project water en evacuatie</i>
Peter De Lee, <i>Universiteit Antwerpen</i>	Herman Dierickx, <i>Natuurpunt, pers</i>	Gert Huylebroeck, <i>Waterwegen en Zeekanaal NV</i>	Mark Meersman, <i>Departement MOW, Afdeling Maritieme Toegang</i>
Erwin De Meyer, <i>Agentschap voor Natuur en Bos</i>	Roland Dufort, <i>Natuurpunt Afdeling Damme</i>	Ann Huysmans, <i>Internationale Scheldec commissie</i>	Laurent Meersschaert, <i>Landelijke Gilde Bazel</i>
Tom De Mulder, <i>Universiteit Gent</i>	Natasja Duhem, <i>Algemene Afvaardiging van de Vlaamse Regering in Nederland</i>	Philippe Hyde, <i>Antea Group</i>	Patrick Meire, <i>Universiteit Antwerpen</i>
Evelien de Munter, <i>Agentschap voor Natuur en Bos</i>	Ruben Elsen, <i>Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek</i>	Willy Jacobs, <i>Havencentrum Lillo</i>	Dieter Meire, <i>Waterbouwkundig Laboratorium</i>
Patrick De Pauw, <i>Elscolab</i>	Marleen Evenepoel, <i>Agentschap voor Natuur en Bos</i>	Rik Jacobs, <i>Havencentrum Lillo – Havengids</i>	Tina Mertens, <i>Vlaams Instituut voor de Zee</i>
Hans De Preter, <i>Waterwegen en Zeekanaal NV</i>	Geert Flamand, <i>Agentschap voor Natuur en Bos</i>	Alexander Jacxsens, <i>Havenbedrijf Gent</i>	Martin Minnebo, <i>Free lance journalist</i>
Tom De Ryck, <i>Havencentrum Lillo en Vereniging Leraars Aardrijkskunde</i>	Nancy Fockedeij, <i>Vlaams Instituut voor de Zee</i>	Maarten Jans, <i>Waterwegen en Zeekanaal NV</i>	Guido Moens, <i>Scaldisnet vzw</i>
Lieven De Schamphelaere, <i>Natuurpunt</i>	Melanie Franck, <i>Departement LNE, AMNE, Dienst MER</i>	Guido Janssen, <i>Bekkensecretariaat Benedenscheldebekken</i>	Tom Moens, <i>Universiteit Gent – Onderzoeksgroep Mariene Biologie</i>
Kristine De Schamphelaere, <i>Universiteit Antwerpen</i>	Sandra Franck, <i>Vlaamse Milieumaatschappij</i>	Samyn Jean-Paul, <i>NHV</i>	Freddy Moorthamer, <i>Barbiërgidsen</i>
Sandra De Smedt, <i>Vlaamse Milieumaatschappij</i>	Jaap Geleijnse, <i>Stichting De Levende Delta</i>	Marc Jeurissen, –	Martine Moris, <i>Departement LNE, AMNE, Dienst MER</i>
Bert de Smet, <i>Waterschap Scheldestromen</i>	Alfons Gios, <i>Minaraad Herenthout</i>	Filip Kets, <i>Afdeling Vastgoedtransacties</i>	Frank Mostaert, <i>Waterbouwkundig Laboratorium</i>
Leo De Swerdt, <i>Havencentrum Lillo en Vrijwilliger MAS-havenpaviljoen</i>	Arjan Goemans, <i>Hogeschool PXL</i>	Francois Kremer, <i>Europese Commissie – Directoraat-Generaal Milieu</i>	Albert Mulder, <i>Rijkswaterstaat WWL</i>
Guido De Swert, <i>DAB Loodswezen</i>	Koen Goeminne, <i>Departement MOW</i>	Marc Lamont, <i>Barbiërgidsen</i>	Eduard Muysoms, <i>Vlaamse Vereniging Polders en Wateringen</i>
Geert De Visscher, <i>Bosgroep midden oost vlaanderen</i>	Annelies Goffin, <i>Vlaams Instituut voor de Zee</i>	Thijs Lanckriet, <i>IMDC</i>	Renaat Myny, <i>Agentschap voor Natuur en Bos</i>
Marcel De Vriendt, <i>Vogelbescherming Vlaanderen</i>	Maarten Goris, <i>Departement MOW</i>	Dominic Laurens, <i>Waterwegen en Zeekanaal NV</i>	Lieven Nachtergale, <i>Agentschap voor Natuur en Bos</i>
Alexander de Vries, <i>Rederij Denick</i>	Dirk Gorrebeeck, <i>Barbiërgidsen</i>	Arnould Lefébure, <i>Internationale Scheldec commissie</i>	Daniels Nand, <i>Kruibeeks Natuurbehoud vzw (KRUIN)</i>
Evelien De Vylder, <i>Bekkensecretariaat Benedenscheldebekken</i>	Ann Govaerts, <i>Departement MOW, Afdeling Maritieme Toegang</i>	Elke Lelièvre, <i>KAZ</i>	Herlinde Nieuwborg, <i>Provincie Antwerpen</i>
Robby De Winter, <i>Barbiërgidsen</i>	Tim Gregoir, <i>Departement MOW, Afdeling Maritieme Toegang</i>	Ann-Katrien Lescauwae, <i>Vlaams Instituut voor de Zee</i>	Stefaan Nolle, <i>Waterwegen en Zeekanaal NV</i>
Annick De Winter, <i>Waterwegen en Zeekanaal NV</i>	Micheline Gruwé, <i>Waterwegen en Zeekanaal NV</i>	Suzanna Lettens, <i>Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek</i>	Katelijne Norga, <i>Pantarein Publishing</i>
Peter Deckers, <i>Maatschappij Linkerscheldeover, bestuurder</i>	Kristel Guns, <i>Vlaamse Landmaatschappij</i>	Petra Lievens, <i>Con su mensa</i>	Marieke Ohm, <i>Rijkswaterstaat WWL</i>
Dominiek Declereyere, <i>Agentschap voor Natuur en Bos</i>	Bart Helon, <i>Afdeling Vastgoedtransacties</i>	Frederik Looten, <i>De Watergroep</i>	Walter Oomen, <i>Waterschap Scheldestromen</i>
Björn Deduytsche, <i>Agentschap voor Natuur en Bos</i>	Ludo Hemelaer, <i>Agentschap voor Natuur en Bos – gepensioneerde</i>	Jean Maebe, <i>Natuurpunt</i>	Lotte Oosterlee, <i>Universiteit Antwerpen</i>
Koen Deheegher, <i>Agentschap voor Natuur en Bos</i>	Jan Hemelaer, <i>Departement MOW</i>	Koen Maertens, <i>Departement LNE, AMNE, Dienst MER</i>	Fred Oostra, <i>Levende Molens vzw.</i>
Sonja Deneve, <i>Natuurgids</i>	Kenny Hessel, <i>Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek</i>	René Maes, <i>Natuurpunt Wase Linkerscheldeover</i>	Paula Oset, <i>Vlaams Instituut voor de Zee</i>
Sabine Denissen, <i>Provincie Antwerpen, Departement Vrije Tijd</i>	Rita Heyvaert, <i>Ruimte Vlaanderen – Afdeling Gebieden en Projecten</i>	Frank Maes, <i>Universiteit Gent</i>	Cynthia Pauwels, <i>Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen</i>
Maarten Deschamps, <i>Waterbouwkundig Laboratorium</i>	Georges Hofer, <i>Natuurpunt Antwerpen Noord – Schorrenwerkgroep en INBO vismonitoring Schelde</i>	Tom Maris, <i>Universiteit Antwerpen</i>	Ine Pauwels, <i>Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek</i>
Elien Dewitte, <i>Vlaams Instituut voor de Zee</i>	Eelco Hoogendam, <i>Ministerie van Economische Zaken</i>	Chantal Martens, <i>Departement MOW, Afdeling Maritieme Toegang</i>	Carolien Peelaerts, <i>Waterwegen en Zeekanaal NV</i>

Patrik Peeters, <i>Waterbouwkundig Laboratorium</i>	Michel Switten, <i>Universiteit Antwerpen</i>	Karolien Van Kerckhove, <i>Agentschap voor Natuur en Bos</i>	Luc Veldhaens, <i>Gemeente Linter</i>
Fernando Pereira, <i>Waterbouwkundig Laboratorium</i>	Micky Tackx, <i>EcoLab, universiteit Toulouse 3</i>	Danielle van Kuijk, <i>Dienst der Hydrografie</i>	Elias Verbanck, <i>Agentschap voor Natuur en Bos</i>
Liliane Pieters, <i>KU Leuven</i>	Jan Louis Talboom, <i>Studiebureau Talboom nv</i>	Frederic Van Lierop, <i>Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek</i>	Harm Verbeek, <i>Vlaams-Nederlandse Scheldec commissie – Nieuwe Sluis Terneuzen</i>
Bruno Pinto Vitorino, <i>Vlaams Instituut voor de Zee</i>	Thomas Terrie, <i>Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek</i>	Paul Van Loon, <i>Vlaamse Milieumaatschappij</i>	Frans Verbeke, <i>APEC – Flanders Port Training Center</i>
Yves Plancke, <i>Waterbouwkundig Laboratorium</i>	Piet Thys, <i>Waterwegen en Zeekanaal NV</i>	Willy Van Overloop, <i>ABLLO vzw</i>	Patrik Vercauteren, <i>Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust, Afdeling Kust, Vlaamse Hydrografie</i>
Sofie Poelmans, <i>Gemeente Herenthout</i>	Luc Vagenende, <i>WBE-Donkmeer</i>	Elly Van Roie, <i>Vlaamse Landmaatschappij Regio Oost</i>	Hans Vereecken, <i>Waterbouwkundig Laboratorium – HIC</i>
Hans Quaeyhaegens, <i>Waterwegen en Zeekanaal NV</i>	Hug Van Beek, <i>Natuurpunt</i>	Michaël Van Rompaey, <i>Technum</i>	Tonny Verhamme, <i>Schelde-Landschapspark (IGS-SLP)</i>
Paul Quataert, <i>Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek</i>	Patrick Van Bockstal, <i>Waterwegen en Zeekanaal NV</i>	Pieter Van Rosendaeel, <i>Havencentrum Lillo</i>	Marie Verhassel, <i>Departement Landbouw en Visserij</i>
Elke Ramon, <i>Departement Landbouw en Visserij</i>	Alexander Van Braeckel, <i>Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek</i>	Harry Van Royen, <i>Projectvereniging Erfgoed Rupel</i>	Pieterjan Verhelst, <i>Universiteit Gent – Marbiol</i>
Pieter Rauwoens, <i>KU Leuven</i>	Carl Van Colen, <i>Universiteit Gent – Onderzoeksgroep Mariene Biologie</i>	Gunther Van Ryckegem, <i>Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek</i>	Sofie Verheyen, <i>Vlaams-Nederlandse Scheldec commissie</i>
Filip Raymaekers, <i>Vlaamse Milieumaatschappij</i>	Stefan Van Damme, <i>Universiteit Antwerpen</i>	Bert Van Severen, <i>Ruimte Vlaanderen</i>	Laura Verlaeckt, <i>Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen</i>
Sonja Reys, <i>Natuurpunt Wase Linkerscheldeoever</i>	Frank Van de Meutter, <i>Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek</i>	Gerlinde Van Thuyne, <i>INBO</i>	Sophie Vermeersch, <i>Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek</i>
Jan Reubens, <i>Vlaams Instituut voor de Zee</i>	Erika van den Bergh, <i>Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek</i>	An Van Tornout, <i>Departement LNE, AMNE, Dienst MER</i>	Dirk Vermorgen, <i>Gemeente Hamme</i>
Elmar Robbrecht, <i>Plantentuin Meise</i>	Bart Van der Aa, <i>Agentschap voor Natuur en Bos</i>	Astrid Van Vosselen, <i>Departement MOW</i>	Tarcy Verstaeten, <i>Stad Dendermonde</i>
Frederik Roose, <i>Departement MOW, Afdeling Maritieme Toegang</i>	Rein van der Kluit, <i>Deltaplatform HZ Vlissingen</i>	Nadine Van Wambeke, <i>Afdeling Vastgoedtransacties</i>	Tine Verstraete, <i>Universiteit Gent</i>
Richard Rozemeijer, <i>Provincie Zeeland</i>	Kees van der Vlugt, <i>Stichting Het Zeeuwse Landschap</i>	Koen Vanaghtmael, <i>PITO Stabroek</i>	David Verstraeten, <i>Vrije Universiteit Brussel</i>
Koen Sabbe, <i>Universiteit Gent – Onderzoeksgroep Protistologie en aquatische ecologie</i>	Liz van Duin, <i>Rijkswaterstaat Zee en Delta</i>	Alfred Vandamme, <i>Havencentrum Lillo</i>	Dries Vervoort, <i>Departement MOW</i>
Leo Santbergen, <i>Waterschap Brabantse Delta</i>	Els Van Durme, <i>Agentschap voor Natuur en Bos</i>	Laurent Vanden abeele, <i>Agentschap voor Natuur en Bos</i>	Jozef Vervoort, <i>Provinciale Minaraad</i>
Marc Sas, <i>IMDC</i>	Els Van Duyse, <i>Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen</i>	Wouter Vandenbruwaene, <i>Waterbouwkundig Laboratorium</i>	Jens Verwaerde, <i>Natuurpunt</i>
Kristof Scheldeman, <i>vzw Durme</i>	Katrien Van Eerdenbrugh, <i>Universiteit Gent</i>	Filip Vandeputte, <i>DEME</i>	Steven Vierstraete, <i>Waterwegen en Zeekanaal NV</i>
Katelijne Schoofs, <i>Departement LNE, AMNE, Dienst MER</i>	Lieselotte Van Egdom, <i>Waterwegen en Zeekanaal NV</i>	Mieke Vander Elst, <i>IMDC</i>	Toon Vinken, <i>Waterwegen en Zeekanaal NV</i>
Paul Segers, <i>Scheldegids</i>	Pascal Van Ghelue, <i>Departement LNE, AMNE, Dienst MER</i>	Kathleen Vanderheyden, <i>Bosgroep Antwerpen Zuid vzw</i>	Elizabeth Vogelaers, <i>Waterwegen en Zeekanaal NV</i>
Marcello Serrao, <i>Stad Antwerpen</i>	Gustaaf Van Gucht, <i>Natuurpunt + gepensioneerd Bos en Groen</i>	Paul Vanderkimpfen, <i>Waterbouwkundig Laboratorium</i>	Bien Weytens, <i>Ruimte Vlaanderen</i>
Kaat Smets, <i>Ruimte Vlaanderen</i>	Els Van Hecke, <i>Vlaams-Nederlandse Scheldec commissie</i>	Bart Vandevoorde, <i>Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek</i>	Tom Wezenbeek, <i>Schelde Sterk Merk</i>
Patricia Soeten-Persoons, <i>Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust, Afdeling Kust, Vlaamse Hydrografie</i>	Nick Van Hemel, <i>Ruimte Vlaanderen</i>	Tessy Vanhoenacker, <i>Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen</i>	Stijn Windey, <i>Polder Schelde Durme Oost</i>
Jan Soors, <i>Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek</i>	Willy Van Hoey, <i>WBE Scaldiana – RLSD</i>	Jean M Vanhove, <i>Natuurgids</i>	Rudi Yseboodt, <i>Agentschap voor Natuur en Bos</i>
Theo Speeleveld, <i>Pum</i>	Gijsbert van Holland, <i>IMDC</i>	Joris Vanlede, <i>Waterbouwkundig Laboratorium</i>	
Jeroen Speybroeck, <i>Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek</i>	Nine Van Hoyweghen, <i>Barbiërgidsen</i>		
Theo Sprong, <i>Rijkswaterstaat Zee en Delta</i>			

